

עושה מעשה רק מעשה אינטנזיבי, ואין עושה מאומה, ואין האינסור אלא רק צרגע שחצירו נועל הימנו או מניח עליו, אי"כ צאים כאחד דחיקף צשעת ההכשלה נעשה השני מומר ובמומר ליכא איסורא וא"ש.

והנה ברא"ש כתב כאן ח"ל: ואין לומר דהכא מיירי בכה"ג וכו' דקיימי צתרי עברי דנהרא וכו' דמ"מ איסורא דרבנן איכא דאפי' קטן אוכל נבילות צ"ד מלווין להפרישו וכו"ש גדול שלא יסויע לו וכו' ע"כ, ולכאורה קשה, דהא קי"ל בגמ' (יצמות קי"ד ע"א): קטן אוכל נבילות אין צ"ד מלווין להפרישו.

ונלע"ד לפמ"ש צש"ת חורת חסד (אר"ה סי' ה') דכמו דאסור להאכיל לקטן צידים כן אסור לגדול אף בלא לפני עוור עיי"ש, ואי"כ ה"כ למ"ד דצ"ד מלווין להפרישו לקטן כשאוכל נבילות, כמו"כ נמי לגדול אוכל נבילות צ"ד מלווין להפרישו, והנה בצבצת פלוגתא נראה, דמ"ד דס"ל דצ"ד מלווין להפרישו הוא משום דסבר כש"ס דסנהדרין (נ"ב ע"ב) דקטן נקרא צר חיובא, ורק התורה חסה עליו, ומ"ד דס"ל דאין צ"ד מלווין להפרישו ס"ל כרב חייא ציצמות (ל"ג ע"א) דקטן לאו צר חיובא הוא כלל יב, אי"כ אי"ש דצרי ברא"ש, דכיון דאיכא מ"ד דקטן אוכל נבילות צ"ד מלווין להפרישו, אף דיש גם מ"ד דס"ל דאין צ"ד מלווין להפרישו, וזה דוקא צקטן, אבל בגדול דצר חיובא הוא, לכונ"ע צ"ד מלווין להפרישו ודו"ק.

(ו) **בגמ'**: גופו ניח ידו לא ניח וכו', וצ"ש ד"ה גופו וכו': ע"ג קרקע, והויא עקירה, ל"א ידו צתר גופו גרידא ל"ג, דיתירא הוא ע"כ, ותוס' (ד"ה מאי וכו') הקשו לפי הראשון צרש"י, ממתינותין: או שנטל מתוכה והוציא חייב, אלמא דהנחה ציד צעה"צ הוי הנחה ע"כ, וי"ל דזה, דהנה צעירותין (כ' ע"א) גבי לא יעמוד אדם צרה"י וישתה צרה"י וכו' הקשה רש"י הא כי נכנס המאכל צמטיו הוי הכנסה, ותי' דהנחה צפיו הוי הנחה צמקום פטור. והקשו שם התוס', דאי"כ הא דאמרינן צשצת (ג' ע"ב) אי שדי לי אחי לידי חיוב חטאת, אלמא דאף דמונח צידיו צרשות אחרת חייב ולא אמרינן דהי' מונח צמקום פטור, וחילקו דמושיע לרשות אחרת לא הוי הנחה צמקום פטור ע"ש, ולכאורה קשה להצין החילוק הזה.

וכתב הרב צש"ע סי' שמ"ז ס"ק ז', דלגבי החפץ הוי הנחה, אבל לגבי ידיו לא הוי הנחה כמו אגוז ע"ג כלי וכלי

(ע"ש מהחינוך ועוד).

יב. ע"י באריכות בחלקת יואב ח"א מהדו"ק אר"ה סי' א' בזה. ובאור משה מא"א זצ"ל חלק א' סי' קי"ז באריכות בזה.

זה צכוחו, וע"ז שפיר מועיל מה שהיה צמשכן לצד, דאף שיש קלח חילוק, מ"מ יחשב מללכה, משא"כ צהכנסה לגבי הולאה לולא הסבצא ה"ל לא קרב זה אל זה כנלע"ד.

ויש להצ"ח צזה את דצרי התוס' צד"ה שתיס וכו' להצ"ח מדצרי רש"י שמפרש דמה שכתוב צמשנה: צפנים, היינו הכנסות פנים לצעה"צ העומד צפנים, וצחון היינו לעני העומד צחון והיינו הולאות. והתוס' חולקין ע"ז, ולהנ"ל יש לדון עוד, דכיון שעיקר מללכת הולאה אפילו צהכנסה היינו העקירה ממקומה, אי"כ איך מכנים התוס' זאת מללכת פנים, הרי המללכה צהכנסה אינה כלל מצד הכנסה לפנים רק מפאת עקירתה מרה"ר וכו'.

ונלע"ד סמוכין להרמב"ן ה"ל, מדצרי הר"ה המוצא צתוס' לקמן (פ' ע"א) צד"ה צהעלס אחד וכו', דר"ה גרים מרשות אחת חייב, מצ' רשויות פטור ולא כגירסא דילן: לרשות א' חייב לצ' רשויות פטור, וי"ל דפליגי צסבצא ה"ל, דאי נימא כהרמב"ן אי"כ אי"א לגרום לצ' רשויות פטור, כיון דעיקר המללכה היא העקירה מהרשות, והשאר אינו רק תנאי צמללכה, כיון דהעקירה של שתיכן היתה מרשות אחת שפיר מצטרפים, דחשיב שהכל נעשה צמקום אחד, ע"כ גרים הר"ה מצ' רשויות פטור דעיקר חילוק המללכה תולה צרשות שהחפץ נעקר ממנה ודו"ק.

(ג' ע"א)

(ה) **תוס'** ד"ה צצא דרישא פטור ומותר וכו': וא"ת וזה קא עבר אלפני עוור וכו', דקאי צתרי עברי דנהרא מ"מ איסור דרבנן מיהא איכא שחייב להפרישו וכו', ונראה ליישב לפמ"ש צהגהות רע"א ציו"ד סי' קנ"ו דצמומר ליכא איסור זה דלא קאי צתרי עברי דנהרא ע"כ, ולכאורה אי"כ, כיון דקי"ל צחולין (ה' ע"א) דמומר לחלל שצת הוי מומר לכל התורה כולה עיי"ש, ואפי' אס רק צאותו מעשה נעשה מומר ע"ש גבי שוחט צשצת אי"כ צמתניתין לא יכא איסור זה נוכח לענין שצת כיון דחשיב מומר.

אמנם לפי מה שכתב ציד מללכי יא דצנותן לפני חצירו מכשול, ומושיע כוס יין לצור עובר צלפני עוור אפי' לא שחה, כיון דכתיב: לפני עוור לא תתן מכשול והרי נתן, אי"כ צשעה שמושיע עדיין אין חצירו מומר, ועובר חיקף, ע"כ שפיר אסור מדרבנן אפי' צדלא קאי צתרי עברי וא"ש, וכל זה צמושיע, דעושה מללכה, אבל הני צבי דפטור ומותר שאין

יא. כללי הלמ"ד אות שס"ז ע"ש. וע"י ביד דוד למועד קטן י"ז ע"א מש"כ בדבריו. וע"ע בפרי יצחק סי' מ"ח והר צבי עה"ת פרי קדושים מש"כ בזה, והגרי"ם פרלה ז"ל בקובץ נועם, כרך כ"ג עמוד ל"ב, כתב להוכיח דלא עובר מיד בנתינת המכשול מכמה ראשונים

ובזה יש לבאר גם דברי התוס' צתבות ז' ע"א ד"ה מחוך וכו' שכתבו מ"ע אמרינן (פסחים ו' ע"א) צמוצא חמץ צו"ע כופה עליו את הכלי ולא אמרינן מחוך שהותרה לנורך הותרה נמי שלא לנורך, וכ"ת דמיירי כיכי דציעלו, מ"מ לנורך מנזח דרבנן איכא ומיקרי לנורך, (כי מחוך לא אמרינן אלא כיכי דהוי לנורך היום קלח, וכמשי"כ התוס' פסחים ה' ד"ה לא וכו' וצמוד דוכתי, אכן צשאגת ארי"י סי' פ"ג חולק על התוס' וס"ל דכה"ג שצריך לשרוף כדי לקיים המצוה דרבנן חשיב שלא לנורך כלל ולא אמרינן צח מחוך ע"ש). וי"ל דהתוס' כאן קאי צסצרתם צתבות הכ"ל.

(ד' ע"א)

(ז' בגמ') חילימא צשוגג ולא חידכר למאן התיור, ואלא לאו דאיכדר ואידכר, מי מיחייב והתן כל חייבי חטאות חין חייבים עד שחבא תחילתן שגגה וסופן שגגה ע"כ, קתה קשה לר' יוחנן דס"ל לקמן (ס"ט) דשגג צכרת אע"פ שהזיד צלאו חייב חטאת, א"כ משכח"ל שהמניח צתור הזיד צלאו, וצח לשאל לתקן הלאו, והצ"ד יתירו לו כדי שלא יצוא לידי חיוב חטאת דחינם יודעים דסופו לצח לידי חיוב חטאת. אך יש ענה צזה לצ"ד, שיודיעו לו שיש חיוב חטאת והוא סופו זדון ויפער מחיוב חטאת, חמנס נראה דליתא מתרי טעמי, חדא דאין זה ענה כלל דמה צכך שיפער מחטאת, סו"ס חיסור עשה איכא והוא חיסור דאורייתא כמו חיסור חטאת, ועיקר קושית הגמ' היא רק על הלשון: קודם שיצוא לידי חיוב חטאת, אצל לענין הדין חין נפק"מ צכך, דסו"ס ראוי להילו מלעצור צשוגג על הלאו שיש צו צרת וסקילה חס הכי צמזיד.

עוד אפשר לחדש ולומר, דחס הכי מויד צלאו, אפי' יהי חכר צסוף יתחייב גם צרת וקרבן, דהנה יש לכאורה להקשות למה צעי תחילתן וסופן שגגה לפמ"ש הגמ' וק"י צצ"ק (כ"צ ע"א) דאשו משום חליו חשיב כאילו הכל נעשה מעיקרא, א"כ צתחילתו צלצד נמצא צכר תחילתו וסופן, וכעין זה מלינו צצ"ק (י"ז ע"ב) 'זרק כלי מראש הגג וצח אחר ושצרו צמקל פטור דמנח חצירה צכר, דצחר מעיקרא חזליקן, הנה דחשיב מעיקרא כאילו צכר נצבר, הכי יחשצ מעיקרא כאילו צכר נאפה ויחשצ תחילתו וסופן שגגה.

אך יש לומר, דצחר מעיקרא חזלי' היינו כשעשה צמזיד, דמסתם לא יחזור צו, ועומד שיהי נעשה המעשה צסוף, משא"כ צשוגג דסתם ישראל יש לו חזקת כשרות, חס יודע

ק"פ ע"ג מים, חף דחתם יש ספק צגמ' (לקמן ה' ע"ב), אצל הכח הדין כן, וממילא ח"ש דברי התוס', דהיכי שנוטל מחוכה הוי הנחה לגבי החפץ, דאז חנו דנין על החפץ, משא"כ צנידון האצעי דחנו צאין לדון על היד, כיון דצחפץ חין שום השתנות והוא מונח צמקודם, לא הוי הנחה, דידו לא נייה והצן.

ולפי"ז ילא לנו דין חדש, דחס יושיט ידו לפנים ויניה מיד ליד, הוי הנחה צמקוס פטור, אלא דיקשה לן דמאי מקשו התוס' והא עבר אלפני עוור, והא משעת נתינת המכשול חינו צודאי וצרי שיעצור, דיש לו ענה, וחף לפי דברי היד מלאכי דצשעת נתינת המכשול עובר אלפני עוור כמשמעות הקרא: לפני עוור לא תתן דמשמע צשעת נתינה חף שלא יפיל, היינו דוקא צאופן שחס יעצור דרך המכשול צודאי שיפול, אלא שלא הלך דרך זה הדרך, אצל הכח אפי' יעצור דרך זה המכשול דהיינו חס יעול מידי ונמי יש לו ענה, ולא שייך כלל לקרוהו מכשול, וא"כ חינו עובר אלפני עוור ומאי מקשי התוס'.

וביותר קשה לפי דברי הגמ' צע"ז (ט"ו ע"ב) דהיכא דיש ספק אפי' צדרך רחוק, חנו תולין להיחר ואמאי עובר, וגם צמושיט כוס וין לחזיר יש להקשות כן, אמאי עובר על לפני עוור הא יש לו ענה לשחות פחות משיעור, וזה לפי מה שהקשו צאחרונים על הרמב"ם ז"ל פ"א דחמץ ומנח הלכה ז' דאמאי נריך קרא צחמץ דח"ש חסור, הא צכל חיסורין נמי הדין כן לר"י (יומא ע"ד ע"א). ותי' המל"מ צשם המהרל"ח (סי' י"ח) דיש לחלק, דהא דאמר ר"י דח"ש חסור מה"ת, הכ"מ היכי דלא היתה לה שעת הכושר. אצל היכי דהיתה לה שעת הכושר חלי שיעור. מותר מה"ת, וצחמץ הכי לו שעת הכושר וח"ש מותר, לכך נריך קרא ע"ש, ולפי"ז א"כ צחזיר דג"כ הכי לו שעת הכושר ממילא ח"ש מותר, כיון דלא כתוב חתם קרא צצחמץ, וא"כ יש לו ענה וקשה כנ"ל.

וביותר קשה לפי דברי האצני נזר דחף דח"ש חסור מה"ת, מ"מ צפחות מחלי מותר מה"ת יג ויקשה כנ"ל.

והנה צגוף הדין י"ל, דחף דח"ש מותר, מ"מ י"ל דיש לאו דאורייתא דלפני עוור לא תתן מכשול, ומה לי חס לא נתן לו חין צדרך או הכשילו צחיסור דרבנן ועבר מדאורייתא אלפני עוור, ותי' מיושצ צזה הדיח דחזיר הכ"ל, וצזה יהי נפשט הספק של המניח שנסתפק צזהיד עי"ש.

ובסי' ח' ס"ק כ"ד — כ"ה באריכות ע"ש. וע"ע בפרד"ס יוסף ח"ב צ"ז ע"א, ובקובץ שעורי תורה (ירושלים — תשל"ה) כרך ב'—ג' עמוד קכ"ב מש"כ בזה ביאור יפה.
יד. עי' בקונטרס קומץ מנחה למצוה רל"ח, וע"ע בשדי חמד מערכת ו' כלל כ"ו ד"ה עוד כתבתי וכו'.

יג. עי' בהג"ה לשו"ת אבני נזר אר"ח ח"ב סי' שע"ו (והיא לבנו, כ"ק אדמו"ר בעל השם משמואל זצ"ל), ועי' בדגל התורה סי' פ"ג ס"ק ו' מש"כ להעיר בזה מדברי הרמב"ם המפורשים בפ"ד דמאכלות אסורות הלכה ב' שכתב דכ"ש אסור מדין ח"ש ע"ש. ועי' בזה באריכות בגור ארי' יהודה בקו' השו"ת סי' ז' ס"ק ג'